

СЕКЦІЯ 4. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ НА МАКРО- І МІКРОРІВНІ

Бойчук А.Б.

аспірант

Національний університет «Львівська політехніка»

ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ДОСТАТНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ОБРАНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ

В сучасних умовах діяльності підприємств інноваційний вектор їх розвитку посідає чільне місце в управлінні суб'єктами підприємницької діяльності. Визначення рівня інноваційного потенціалу підприємства дає змогу менеджменту підприємства оцінити його реальні можливості щодо реалізації певної програми інноваційного розвитку, виявити слабкі та сильні сторони підприємства тощо

Найбільш оптимальним, на нашу думку, методом оцінювання рівня інноваційного потенціалу на машинобудівному підприємстві є порівняння фактичних значень показників, що характеризують складові інноваційного потенціалу, з еталонними показниками у поєднанні з елементами методу експертних оцінок. Для цього кожному показнику складових інноваційного потенціалу методом експертних оцінок з використанням елементів методу ранжування, присвоюється рівень вагомості, який характеризує важливість показника для реалізації аналізованої інноваційної програми. Еталонні значення показників складових інноваційного потенціалу, які будуть достатніми для реалізації обраної інноваційної програми, визначаємо методом експертних оцінок.

Отож, відповідно до вищенаведеного, рівень достатності кожної із складових інноваційного потенціалу (G_i) розраховується за наступною формулою:

$$G_i = \sum_{j=1}^n \frac{C_{jif}}{C_{jid}} \cdot q_{ji}, \quad (1)$$

де G_i – рівень достатності i -ої складової інноваційного потенціалу, C_{jif} – фактичний рівень j -го показника i -ої складової інноваційного потенціалу, C_{jid} – достатній рівень j -го показника i -ої складової інноваційного потенціалу для реалізації обраної інноваційної програми, q_{ji} – коефіцієнт вагомості j -го показника i -ої складової інноваційного потенціалу, n – кількість показників i -ої складової інноваційного потенціалу.

Розрахунок загального рівня достатності інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства (IP_d) для реалізації обраної інноваційної програми здійснюється за наступною формулою:

$$IP_d = \sum_{i=1}^y (G_i \times W_i) \quad (2)$$

де W_i – коефіцієнт вагомості i -ої складової інноваційного потенціалу.

Після проведених розрахунків за формулами 1-2 отримуємо значення рівня достатності інноваційного потенціалу підприємства для реалізації обраної інноваційної програми. Це значення буде близьке до одиниці. Якщо отримане значення рівня достатності інноваційного потенціалу для реалізації обраної інноваційної програми більше або рівне одиниці, значить рівень інноваційного потенціалу аналізованого машинобудівного підприємства достатній для реалізації обраної інноваційної програми, якщо менше одиниці – недостатній.

Варто зазначити, що при недостатньому рівні інноваційного потенціалу або хоча б одного з його показників для реалізації обраної інноваційної програми підприємством повинні реалізовуватися засоби щодо підвищення рівня достатності інноваційного потенціалу загалом та тих показників, які є недостатніми для реалізації інноваційної програми зокрема, або ж проводитися дії з коригування інноваційної програми чи вибору альтернативної.

Послідовність процедур оцінки загального рівня інноваційного потенціалу та рівня достатності інноваційного потенціалу для реалізації обраної інноваційної програми, які описано вище, зображено на рисунку 1.

Рис. 1. Послідовність процедур оцінки інноваційного потенціалу підприємства (авторська розробка)

Проводити оцінку рівня інноваційного потенціалу для інноваційно-активних підприємств слід періодично, вважаємо, що хоча б один раз на рік. А оцінку рівня достатності інноваційного потенціалу для реалізації обраної інноваційної програми – обов'язково перед такою реалізацією та у процесі самої реалізації інноваційної програми на кожному з її етапів. Це дасть змогу персоналу з інновацій на підприємстві володіти достатньою інформацією щодо рівня інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства та ефективно визначати шляхи інноваційного розвитку підприємства, оперативно виявляти слабкі сторони підприємства у веденні інноваційної діяльності та вчасно здійснювати заходи щодо усунення таких негативних чинників.

Запропонована методика оцінювання рівня достатності інноваційного потенціалу підприємства дає змогу:

1) порівняти стан інноваційного потенціалу підприємства як з показниками конкурентів, так і в динаміці аналізованого підприємства, якщо такий аналіз проводився і раніше;

2) виявити не лише достатній чи недостатній рівень інноваційного потенціалу, а й самі причини недостатнього рівня, оскільки процес аналізу стану інноваційного потенціалу передбачає визначення рівня кожної складової та кожного з показників складових інноваційного потенціалу. Найменші значення відношень фактичних показників до еталонних/достатніх при високих коефіцієнтах вагомості цих показників і будуть найбільшими загрозами для ефективного інноваційного розвитку підприємства;

3) обрати найоптимальнішу для конкретного підприємства інноваційну програму серед ряду альтернативних за допомогою визначення рівня достатності інноваційного потенціалу для реалізації певної інноваційної програми.

Підсумовуючи усе вищесказане, можна зазначити, що процес оцінювання рівня інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства є складним та трудомістким. У той же час інформація щодо стану інноваційного потенціалу та його показників – надзвичайно корисна для персоналу з інновацій. Запропонована у цій науковій праці методика оцінки рівня достатності інноваційного потенціалу підприємства не підходить до цього процесу формально і в той же час не базується виключно на експертних оцінках. Це дозволяє отримати найбільш достовірні результати оцінки інноваційного потенціалу, визначити причини та загрози неефективного ведення інноваційної діяльності.

Васильчук В.В.

аспірант

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ДЕТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Трансформація української економіки, її справді якісні зміни неможливі без подолання корупції та зменшення частки нелегальних операцій. Відкритість і прозорість фінансової та іншої діяльності суб'єктами господарювання є обов'язковою умовою їх існування в розвинутих країнах, що забезпечує довіру та інтеграцію між різними учасниками світового ринку. Оскільки боротьба з нелегальною сферою державними органами виявилась мало дієвою, застосування нових технологій є набагато більш ефективним методом виведення економіки з тіні. Електронні платежі є одним із таких інструментів, адже зменшують частку готівкових платежів у розрахунках.

Один із найбільш поширених методів розрахунку рівня тіньової економіки – монетарний. Основу методів, які входять у цей підхід, становить припущення про те, що при здійсненні угод у тіньовій економіці віддають перевагу готівці, щоб уникнути уваги з боку податкових органів, що в підсумку призводить до збільшення потреби в готівці в порівнянні з тою сумою, яка потрібна виходячи з економічного росту легальної економіки. Тобто